

ANTON ALOJZI

po božjim usmiljenji in po milosti svetiga apostolskiga Sedeža

Knezo-škof v Ljubljani i. t. d.

Vsim ljubljenim vernim Ljubljanske škofije
zveličanje in blagoslov v Gospodu!

Hitro so pretekli v Gospodu trije meseci Svetiga leta. Z veseljem se mudi moje serce v premišljevanji zlatih darov tega svetiga časa še zdej, ko vam že spet drugi zveličanski čas, štiridesetdanski post oznamim. Akoravno nam vsak dan skoz leto božjiga žegna v obilnosti pernese, in se vsak dan smemo zaupljivo k sedežu milosti perbližati; so nam vender v Svetim letu studenci gnad še obilniši tekli in je dobrotnost nebeškiga Očeta še bogatejši darove za nas perpravljene imela. *Naliv vodá je razveseljeval mesto božje.* (Ps. 45, 5.) Zato, ljubi moji! *dajte Gospodu čast in hvalo, dajte Gospodu čast, njegovimu imenu; molite Gospoda v njegovim svetim šotoru.* (Ps. 28, 2.)

Z veliko tolažbo svojiga serca sim vidil, de ste dušne sadove, ki so nam preteklo Sveto leto v lepim vinogradu katoliške cerkve veselo rastle, s pridnimi rokami nabirali. Moja duša se je radovala v Gospodu, ko so velike trume pobožnih molivcov za častitim banderam svetiga križa od cerkve do cerkve potovale; prijetni so bili za moje ušesa vzajemni glasovi serčnih molitev, ki so se od stoterih in stoterih jezikov proti nebu vzdigovale. S sladkim počutjem so gledali angeli nebeški na dolge verste spokornikov, ki so z globokim hrepenenjem po prijaznosti božji hrepeneli; veliko veselje je bilo med Svetniki, našimi poveličanimi bratmi v nebesih, ker so njih nekdanje dolge molitve, njih prečuvane noči, njih ostri posti in vse dela zatajevanja, njih prelita kri toliko dražiga dobička donašali. Upam, de se ni slišala med častitimi spričevavci Kristusoviga imena žalostna pertožba: *Kakšín prid pernaša moja kri?* (Ps. 29, 10.) *Zastonj sim se trudil; brez dobička sim svojo moč potratil.* (Iz. 49, 4.) Zakaj zakladov, ki iz zasluženja njih terpljenja izvirajo, so se verni na zemlji z vidno gorečnostjo vdeležiti iskali.

Tudi tolažno upanje me razveseluje, de v svojim resničnim hrepenenji po popolnoma spravi z Bogam niste nič opustili, kar vam zaklade preobilniga zasluženja Svetnikov odkleniti, grehov težke vezi raztreti in božje ljubijoče serce odpreti zamore, ali z eno besedo: de ste vse dopolnili, kar vam popolnoma odpustik perdobí. Klicali ste k Bogu iz globočine svoje duše, zatorej je vaš hrepeneči glas slišal; *sej per Gospodu je usmiljenje, in per njem je bogato odrešenje.* (Ps. 129, 6.) Slišal je globoki zdihljaj raztertiga serca: *Čisto serce vstvari v meni, o Gospod! in praviga duhá vnovi v moji duši.* (Ps. 50, 12.) Naprot vam je prišel s tolaživnim glasam svoje vsigamogočne besede: *Hočem, bodi očišen; — pojdi tje, pokaži se duhovnu.* (Mat. 8, 3. 4.) Spovedali ste se tedej svojih grehov z žalostjo, ki greh zatre; usmiljeni samaritan vam je vлил zdravilniga olja v skelečo rano serca; oprosteni od smerti greha ste spet otroci božji postali, v kterih sveti Duh s svojo oživljajočo ljubeznijo prebiva. S svatovskim oblačilam posvečujoče gnade obdani ste se perbližali mizi Gospodovi, in večni kralj vam je dal z dopadenjem častni delež per ženitnini nebeškiga Jagnjeta. Kako bogati ste pač zdej! Zakaj kaj si dražjiga misliti zamorete, kakor je svetla obleka posvečujoče gnade in ljubezni, ki jo sveti Duh v serce opravičeniga grešnika vlije? Dokler ona zaljša vašo dušo, ostanete božji prijatli, ko bi vam manjkalo tudi vsiga, kar svet čisla in ceni; brez nje pa ste otroci jeze božje in bi bili pahnjeni v vnanjo temo, ko bi tudi na kupe vsiga imeli, kar svet lepiga in dražiga ponuja in da. *Ko bi znal prerokovati, in bi vedil vse skrivnosti, in imel vso učenost; in ko bi imel vso vero, tako de bi goré prestavljal, ljubezni pa bi ne imel, nič nisim,* pravi sv. apostel. (1 Kor. 13, 2.)

Z resnično pokoro pa niste le samo pravice otrok božjih v Svetim letu spet zadobili, de sveti Duh s svojo ljubeznijo v vas prebiva; tudi vse dobre dela, ki ste jih bili še v poprejšnim stanu nedolžnosti ali gnade storili, z greham pa iz bukev življenja zbrisali, ste s posvečujočo gnado zdej nazaj dobili, in Gospod, ki bo enkrat vsim povernil po njih delih, jih bo ohranil do velikiga dneva povračila; ako mu do konca služite v zvestobi ponižne pokoršine, bodo vse te dela povikševale lepoto vaše krone v nebesih.

Tode še obilniši duhovni sad vam je perneslo Sveto leto. Bogati zaklad, ki se iz ostrih spokornih del in preobilniga zasluženja Svetnikov božjih zbira, so bili sv. Oče za vse verne katoliške cerkve odperli. Kdorkoli je, opravičen v zakramentu sv. pokore, spet postal živ ud Kristusoviga telesa, se je zamogel vdeležiti tega gnade polniga zaklada, in more v ponižnim spoznanji svoje pomankljive pokore bogastvo izvoljenih božjih Bogú

v plačilo za svoje grehe podati ter njegovi neskončni pravici zadostiti. Glejte, usmiljeni Oče sprejme ta dar, in ves dolg je izbrisan.

Ne bo li, ljubi moji! naša duša povelečevala Gospoda, ki je take velike reči med nami storil? *Ako smo bili, ko smo bili sovražniki, spravljeni z Bogom po smerti njegoviga Sina, bomo veliko bolj, ko smo spravljeni, zveličani v njegovim življenji.* (Rimlj. 5, 10.) Ker ste vstali od smerti greha in imate prijaznost božjo in novo življenje v Kristusu Jezusu, koliko več zdej smete perčakovati, de bodo Bogu dopadljiv dar vaše molitve, ker Oče nebeški v njih tudi glas kervi svojiga Sina spozná.

Gotovo, preljubi kristjani! molitve, ki ste jih v Svetim letu z očišeno vestjo proti nebu pošiljali, so do trona Narvišiga perpuhtele in bile kakor prijetna dišava za njegovo milostno serce. Te molitve so uslišanje najdle; upam, da so marsikterimu, ki je v senci zmote in v temi nejevere sedel, gnado praviga spoznanja zveličanske resnice, marsikterimu grešniku, ki se je morebiti že dolgo gnadi zoperstavil, solzé resnične pokore sprosil. *Sej Bog noče smerti grešnika, temuč de se spreoberne in živi.* (Ec. 18, 32.) Sladka tolažba bo za vaše serce, ako kje berete, de zmotenim in nevernim zagrinjalo dušne slepote pade od očí ter svetlo luč čiste resnice spoznajo; ako slišite, de se sveta vera veselo med daljnimi neznanimi narodi razširja, ki še dozdej niso slišali Jezusoviga sladkiga imena; ako vidite, de se tu in tam v grehah oterpnjene serca stajajo v ljubezni do Bogá in z ojstrimi deli pokore zadostujejo božji pravici. Vaš duh se bo radoval v Bogu, svojim Zveličarji, viditi take čuda spreobrnjenja in noviga življenja. Desnica mogočna Narvišiga je to storila. Veselite se v svojim duhu; zakaj tudi sad vaših molitev, ki ste jih za zatrenje zmot in krivoverstva pobožno opravljali, je ta duh noviga življenja, ki otroke temè v otroke luči preroditi zamore. Bog je bogat v svojim usmiljeni; zato se nadjam, de se bo sad teh molitev še pozneje kje pokazal, kjer zdej še noben žark ljubezni do resnice in pravice ne sveti.

Slišali ali brali ste morebiti, ljubi moji! de v tej ali uni ptuji deželi naša mati katoliška cerkev silo terpi, de ji kratijo njene svete pravice in preganjajo tiste, ki jih je Bog varhe postavil svojimu Sionu. Ako pa kdej tudi do vas pride vesela novica, de so se zatiravci neveste Kristusove, katoliške cerkve, jeli k boljšimu spoznanju buditi in odstopati od svojiga pregrešniga početja; de so jenjali segati v drago lastnino večniga kralja ter spoznavati začno, de nobena zemeljska moč soper vsigamogočniga Gospoda cerkve nič ne premore: s hvaležnim sercam spoznajte, de je to desnica Narvišiga storila, kateri je obljubil per svoji cerkvi ostati do konca sveta, de je tudi peklenske vrata ne premagajo. Veselite se; Bog je slišal v Svetim letu vaše serčne molitve za povišanje svete cerkve, vzdignil se je ter razdjal prederzne naklepe svojih nasprotnikov. *On ne bo pustil hudobnim gospostva nad deležem pravičnih* (Ps. 124, 3.); *hudobni izmišljujejo krivice, tode omagajo v skrivnim izmišljevanji* (Ps. 63, 7.). Kar je slabotno pred svetam, Vsigamogočni izvoli, de osramoti in poniža vsako posvetno visokost, ki se zoper dela njegove modre previdnosti vzdiguje. Zató tedej, ljubi moji! *naj se z veseljem napolni vaše serce in vaš jezik z radovanjem* (Ps. 125.), ker Bog vaše hrepeneče želje usliši in v preobilni žalosti zatopljeno serce naše ljube Matere polajša. *Naj bo hvaljen zato vekomej Bog in Oče našiga Gospoda Jezusa Kristusa, Oče usmiljenja in Bog vse tolažbe, ki nas tolaži v vsim našim žalovanji.* (2 Kor. 1, 3. 4.) Šklenite se v mislih z vsimi pravičnimi kristjani na zemlji ter stanovitno za povišanje svete cerkve svoje roké in serca k Bogu povzdiguje; hitrejši se bo tako perbližalo izpolnjenje prerokovih besed: *Tisti dan poteko žive vode iz Jeruzalema, polovica v jutranje, polovica pa v nar zadnje morjé. Po leti in po zimi bodo tekle, in Gospod bo kraljeval na vsi zemlji; tisti dan bo en gospod in njegovo ime eno.* (Cah. 14, 8. 9.) Zakaj to je volja božja, de vsi ljudje spoznajo njega samiga praviga Bogá in kteriga je poslal, Jezusa Kristusa. V to naj se tedej tudi spojemajo vaše nar serčnejši molitve, de se vse serca in vsi jeziki zedinijo v eni veri in se nobeno ljudstvo na zemlji več ne najde, v kteriga bi potoki gnade iz svete katoliške cerkve ne tekli.

Ako tako skerbite nar poprej za božje kraljestvo in njegovo pravico, vam bo drugo perverženo. Če v žalosti svoje duše pred božje obličje stopimo in z raztertím sercam svoje zadolženje spoznamo: *Oče! grešili smo v nebo in zoper tebe* (Luk. 15, 18.); bo grenke stiske, dragino, pomanjkanje in druge sile nam odvzel. Kaj pač pomenijo marsiktere boleče šibe, s kterimi nas Bog obiskuje? Sveto pismo nam to oznanuje: *Zavoljo naših grehov in zavoljo hudobij naših očetov je Jeruzalem in njegovo mesto v zasmehovanje vsim, kateri so okoli nas; Gospod naš Bog je pravičin v vsih svojih delih, ker njegoviga glasu nismo poslušali.* (Dan. 9, 14 16.) *Glej, ljubljenec se je zredil in je bercal; je postal debel, masten in širok, je zapustil Boga svojiga stvarnika ter odstopil od Boga svojiga Zveličarja.* (5 Moz. 32, 15.) *Zato je poklical Bog lakoto v deželo in vso moč kruha zaterl.* (Ps. 104, 16.) *Veliko sejete, in malo peržanjete; jeste, pa se ne najeste; se oblačite, pa se ne zgrejete. Perčakujete obilnosti, pa glej,*

je le pomanjkanje; nosite v hišo, jest pa razpiham. Zakaj to? pravi Gospod vojsknih trum. Ker je moja hiša zapušena, in je slednji med vami le hiter (skerbeti) za svojo hišo. Zato vam je nebo zaperto, de ne rosi, in zadržana zemlja, de ne da svojiga sadu, in sim poklical sušo nad zemljo, nad goré, nad žito, nad vino, in olje in nad vse, kar zemlja rodi, nad ljudi in živino in nad vse, kar se z rokami stori. (Hag. 1, 6 — 11.) Vender Bog je tudi dobrotljiv in rekomej terpi njegovo usmiljenje. (Ps. 117, 1.) V svoji očetovski ljubezni nas opominja: *Obernite se k meni iz celiga svojiga serca s postam, z jokam in plakanjem. Raztergajte svoje serca, ne svojih oblačil, in spreobrnite se k Gospodu svojimu Bogu; on je poterpežljiv in velikiga usmiljenja. Kdo ve, ali se bo ozerl na nas in perzanesel in nas oblagodaril.* (Joel. 2, 02—14.) *Ako se bote po mojih postarah ravnali in spolnovali moje zapovedi, vam hočem dežja dati ob svojim času, zemlja bo svoj sad rodila in drevje bo s sadjem napolnjeno. Kruha bote imeli zadosti, se do sitiga najedli in brez straha v svoji deželi prebivali.* (3 Moz. 26, 3—5.) Tedej slišite iz ust Boga samiga, de nas zavoljo naših hudobij z nadlogami obiskuje, pa tudi spet žegna v obilnosti da, ako se poboljšamo.

Velik je Gospod in zvest v svojih obljubah. Zato, ljubi moji! v svoji nadlogi kličite k njemu; Gospod vas bo uslišal in oprostil; vaša moč naj bo in vaša hvalna pesem, in vam bo postal v odrešenje. (Ps. 117.) Pač še derži v rokah svoj meč in nam proti v ojstrosti svoje pravice; ognjene so njegove pšice, prederejo serca, in ljudstva padajo pred njim. (Ps. 44.): *tode Gospod sluša molitev svojih hlapcov, če izlivajo svoje prošnje pred njim, ne v zaupanji na svojo pravičnost, temuč v zaupanji na njegovo veliko usmiljenje. Zavoljo sebe samiga oberne svoje obličje prot svojimu svetišu, ki je zapušeno.* (Dan. 9, 17. 18.) *Ako mu služite zvesto v ponižnosti in pokoršini, se nikar ne bojte; radujte in veselite se; zakaj velike reči bo storil Gospod. Sej je vnet za svojo deželo in zanaša svojimu ljudstvu.* (Joel. 2, 18.)

Glas Gospodov, ljubi moji! ste slišali v Svetim letu, ter se vernili na pravo pot, ki pelje v večno življenje. V začetku štiridesetdanskiga posta nam sveta mati, katoliška cerkev spet kliče z besedami aposteljna: *Glejte, zdej je prijetin čas, zdej so dnevi zveličanja.* (2 Kor. 2, 7.) Pazite na svarjenje svoje ljubijoče matere, in uterdite se s pokoršino do njenih zapoved v zadobljenih gnadah Svetiga leta; primite orožje žive vere, škit zaupanja in molitve, in stojte kakor nestrašljivi stražniki pred vratmi svetiga Siona, de sovražniki nič ne premorejo zoper božje svetinstvo. Odpovejte se za vselej, kakor ste sklenili v Svetim letu, vsi hudobii, nezmernosti, nečistosti in vsakimu hudimu poželenju, ohranite zvesto posvečujočo gnado, ki vas je v zveličanski stan otrok božjih postavila, in z neomahljivim zaupanjem svoje roké prot nebu vzdigujte. Neprenehana molitev bo oblake prederla in jezo božjo potolažila, ter nas spet svetloba njegove ljubezni razveseljevala. Prav skerbno si perzadevajmo, de bomo s čisto vestjo Bogu služili; išimo čez vse mirú z Bogam, in gotovo se bo usmiljeni Oče milostljivo na nas ozerl, in hrepenečimu svetu tudi unanji mir in njegov blagodar podelil.

Nobedin zmed vas, ljubi moji! naj nikar ne misli, de je prenizik pred božjimi očmi. Bog ne gleda na vnansko veljavo človekovo; *kdorkoli se ga boji in dela pravico, mu je prijetin* (Ap. dj. 10, 35.), in prošnje njegove usliši. *Zahvalim se ti, Gospod nebes in semlje! de si to skril pred razumnimi in modrimi, in si majhnim razodel,* tako govori (Mat. 11, 25.) Jezus, ki je sam pot, resnica in življenje. Njim, ki v ponižnosti svoje duše pred Bogam hodijo, on dostikrat nar globokejši skrivnosti razodene. Tako tudi rad prejme molitev svojih zvestih služabnikov, čeravno nepoznani in nečislani od svetá pred njegovim veličastvam molijo. Na ponižnost njih serca z dopadajenjem gleda, kakor je pogledal na nizkost svoje dekle (Luk. 1, 48). Akoravno so nepoznani od svetá, jih vender Bog pozná, kteriga kakor ljubi otroci svojiga usmiljeniga očeta časté in hvalijo. Prijatli so in domači božji, tovarši angelov in svetnikov; kadar molijo, vse zveličane trume nebeščanov molijo z njimi, in lahko umete, de ima molitev v taki sveti družbi prečudno moč.

Zato, ljubi moji! se vi vsi zmirej v tanki zvezi s Svetniki božjimi obderžite, kterih preobilno zasluženje je v Svetim letu vašo spravo z Bogam pospešilo. Ako ste z njimi zedinjeni, kar je gotovo za vas visoka čast, se bote z nepremagljivo močjo vsim sovražnikom božjim in zopernikom svojiga zveličanja v bran postaviti mogli. Posebno k naši preljubi nebeški materi, k kraljici nebes in zemlje, k prečisti Devici Marii svoje oko obernjeno imejte; ona je polna gnade, brez madeža, vsa lepa, *in njeno čisto spočetje vesoljni svet veselo in praznično spoznava.* Z neizrekljivim bogastvam svojih dobrih del je povzdignjena nad vse in čez vse; zatorej upati smemo, de ne bomo nikdar zastonj prosili, ako se pod plajš njene materne ljubezni z otročjim zaupanjem zatečemo.

V duhu sklenjeni tudi z vsimi pravičnimi na zemlji, radi, ljubi moji kristjani! k tronu milosti božje perstopite. Potolažen z vašimi spokornimi deli, k kterim sv. mati katoliška cerkev spet v štiridesetdanskim postu vabi, bo nebeški Oče svoj pravični serd v usmi-

ljenje spreobernal. Vseskozi bodo z vašimi molitvami tudi moje v nebo klicale, de nam Bog svoje prijazno obličje spet pokaže. Povzdigovati hočem svoje roké prot svetim višavam, de Oče milosti napolni z vsimi darimi svojiga blagoslova predrage trume vernih, ki jih je v svoji nezapopadljivi previdnosti moji pastirski skerbi izročil. Sprejmite ta žegen, ki ga na vas neprenehama sklicujem, kakor majhno povračilo za pobožne molitve, ki ste jih v spomin moje *druge nove maše* na vsih altarjih cele škofije Bogu darovali. Z ginenjim srcam se preljubim vernim vsih stanov zahvalim za zvesto ljubezin, ki so mi jo v tem, zame tako imenitnim času iskreno skazovali. Sladke tolažbe, predragi v Kristusu! s katero ste oveselili mojo dušo, vekomej ne bom pozabil.

Zahvalim pa tudi svojiga Boga vselej za vas zavoljo gnade božje, ktera vam je dana v Kristusu Jezusu; ker ste po njem v vsim obogateli, v vsi besedi in v vsim znanji, tako de vam ne manjka nobeniga daru, kteri čakate razodenja Gospoda našiga Jezusa Kristusa, kteri vas bo tudi poterdoval do konca, de bote brez greha v dan prihoda Gospoda našiga Jezusa Kristusa. (1 Kor. 4—8.)

Mir bodi z vami in ljubezin z vero od Boga Očeta in Gospoda Jezusa Kristusa. Amen.

Kar dovolenje zastran mesnih jedi zadene, za letošnji štiridesdanski post, kteriga vam zdaj oznamim, in za druge postne dni skoz leto vse to veljá, kar sim vam bil v lanskim pastirskim listu od 15. svečana 1854 za pretečeno leto oznanil; to tukaj z ravno tistimi besedami sledi:

A. Postiti se samó na sebi, to je, v jedi si pertergati, ostane zapovedano, in le enkrat na dan do sitiga se najesti je perpušeno naslednje dni:

1. Vse dni štiridesdanskiga posta zunaj samih nedelj;
2. vse srede in petke v adventu;
3. vse kvaterne srede, petke in sabote;
4. v saboto pred binkošti (26. vel. travna), o preddnevih ss. apostelnov Petra in Pavla (28. rožnika), Mariiniga vnebovzjetja (14. vel. serpana), vsih Svetnikov (31. kozoperska), Mariiniga spočetja (7. grudna), in Rojstva Gospodoviga ali pred Svetim dnevam (24. grudna).

B. Mesne jedi vživati je prepovedano:

1. Vse petke celiga leta;
2. vse kvaterne dni;
3. vse sabote v štiridesdanskim postu, pepelnično sredo in veliki četertik;
4. binkoštno saboto in vse dneve pred velikimi prazniki, kteri so bili ravno poprej imenovani.

Kdor se pa tega polajšanja ne bo poslužil, temuč se bo po stari keršanski katoliški navadi vse zapovedane postne dni, kakor tudi vse sabote skoz leto mesnih jedi zderžal, bo imel pred Bogam in sveto cerkvijo posebno zasluženje, ako bo to iz bogoljubne gorečnosti storil, in ne bo zaničeval tistih, kteri se cerkveniga polajšanja te zapovedi poslužijo.

Kakor je pa slehernimu na voljo dano, si po svojim notranjim nagibu večí pertergovanja v duhu prave ponižnosti in pokore naložiti; ravno tako se pa tudi tistim, kteri bi se tega polajšanja poslužili, posebej zaterdi, de ob unih zapovedanih postnih dneih, ob kterih se vživanje mesnih jedi dopusti, namreč ob vseh perljajšanih dnevih štiridesdanskiga posta (zunaj nedelj, v kterih je mesó tudi zvečer perpušeno) in ob adventnih sredah se smé mesó le upoldne vživati, zvečer pa od mesá le sama juha (župa). Le ako bi zavoljo starosti, ubožnosti, težkih del ali slabiga zdravja komú potrebno bilo, bi smel tudi zvečer še eno mesno jed vžiti. Stanovitno prepovedano pa ostane, o tacih perljajšanih dneih, ribe in mesne jedi ob enem vživati. Vsak tudi, kdor bi se tega cerkveniga polajšanja poslužil, si ima z obilniši gorečnostjo perzadevati, de z zatiranjem počutljivosti, s premaganjem hudiga nagnjenja, s hvaležnimi mislimi v terpljenje in smert našiga Odrešenika Jezusa Kristusa in z déli radodarne ljubezni do bližnjiga namen postne zapovedi svete cerkve doseže, kteri je naše posvečenje.

Takim, ki so v posebni revšini, ali še clo od usmiljenja drusih živé, ali so scer zastran živeža popolnoma v oblasti družih, zamorejo spovedniki in duhovni pastirji tudi obširniši polajšanje podeliti; drugi pa, ako bi kje zavolj svojih okoljšin taciga perljajšanja potrebni bili, naj ga per škofijstvu prosijo.

Dano v škofijskim sedežu v Ljubljani 5. svečana 1855.

Anton Alojzi m p.,

knezo-škof.

